

Европска недеља превенције рака грлића материце 2023.

Од 2007. године, сваке године трећа недеља јануара се обележава као Европска недеља превенције рака грлића материце. У нашој земљи овај значајан датум ће седамнаести пут бити обележен у периоду од 23-29. јануара 2023. године.

Слоган овогодишње кампање „**РАК ГРЛИЋА МАТЕРИЦЕ – РАК КОЈИ МОЖЕМО СПРЕЧИТИ**“

има за циљ да подстакне жене свих животних доби да размишљају о значају очувања свог репродуктивног здравља, као и да их мотивише да одвоје један дан за посету свом лекару и обаве неке од доступних превентивних прегледа којима се благовремено могу открити ране премалигне промене и спречити даљи развој болести и њен крајњи фаталан исход.

У нашој популацији један од значајних фактора који доприносе великој смртности од овог обољења јесте управо чињеница да је прва фаза ове болести углавном без симптома, или су они неспецифични, **па се готово две трећине жена први пут јави гинекологу тек када је болест одмакла.** Тада само лечење постаје тешко и неизвесно, и поред оперативног захвата захтева примену агресивне радиотерапије, што доводи до продужења лечења и различитих компликација, а све то значајно повећава трошкове и умањује шансе за излечење.

Редовни гинеколошки прегледи, спровођење програма организованог скрининга и вакцинација против ХПВ, имају највећи значај у превенцији ове болести!

Шта је рак грлића материце?

Рак грлића материце је злоћудни тумор, локализован на доњем делу материце окренутом ка вагини, који настаје када се неке ћелије грлића материце измене и почну да се неконтролисано умножавају. Најчешће се јавља између 35. и 50. године живота, али се може јавити и у млађем или старијем добу.

ЗНАЦИ И СИМПТОМИ КОЈИ УПОЗОРАВАЈУ НА РАК ГРЛИЋА МАТЕРИЦЕ

- ❖ крварење у току и након сексуалног односа
- ❖ крварење између две менструације
- ❖ продужено менструално крварење
- ❖ крварење након менопаузе
- ❖ појачани вагинални секрет и поред примењене терапије
- ❖ поновљене ранице или оштећења слузокоже грлића
- ❖ бол у крстима или нози, отицање ногу.

Фактори ризика за настанак рака грлића материце

Основни фактор ризика је дуготрајана инфекција одређеним типовима Хуманих папилома вируса (ХПВ).

Под високим ризиком од настанка рака грлића материце су жене:

- ❖ пушачи,
- ❖ са ослабљеним имуним системом (ХИВ инфекција, имуносупресивна терапија),
- ❖ које су рано ступиле у сексуалне односе (пре 16. године живота)
- ❖ које су имале велики број сексуалних партнера,
- ❖ које упражњавају сексуалне односе без заштите (кондома),
- ❖ које не иду на редовне контролне прегледе,
- ❖ које више година користе оралне контрацептиве,
- ❖ са прекомерном телесном тежином,
- ❖ са честим упалама вагине и материце.

Циљ редовних превентивних прегледа је откривање почетних промена на грлићу материце пре него што се малигно обољење развије. Што се промене раније открију, лечење је лакше и успешније. Када се рак већ развије, третман постаје тежи, а његов успех је мање загарантован.

Ризик од настанка рака грлића материце можете смањити одласком на превентивне прегледе, познавањем симптома ове болести, вакцинасањем против ХПВ, уколико спадате у групу за примање вакцине.